Avant premiere έκανε το ντοκιμαντέρ "MyPeople": The Jews of Greece" στο Λος Άντζελες, στα πλαίσια της παγκόσμιας διοργάνωσης "Heritage and Memory: "A focus on Jewish Greece" με την υποστήριξη του ελληνικού φεστιβάλ του Λος Άντζελες (LAGGF). Δημιουργός του ιστορικού ντοκιμαντέρ είναι η διεθνής Ελληνίδα Άννα Ρεζάν. Η γνωστή ηθοποιός άφησε σε ένα βαθμό στην άκρη την καριέρα της, από την μουσική, το Fashion Week της Νέας Υόρκης και τις παραστάσεις ξεκινώντας ένα μακρινό κινηματογραφικό ταξίδι αναζήτησης με σκοπό να αναδείξει σπουδαίες πτυχές της ελληνικής ιστορίας και να τις γνωστοποιήσει στο ευρύ κοινό με αφορμή τη ζωή της Εβραίας προγιαγιάς της που κατέληξε στο στρατόπεδο του Άουσβιτς. Η ίδια πριν κάποια χρόνια μοιράστηκε την ιδέα με τον Ζαφείρη Χαϊτίδη ο οποίος είναι συμπαραγωγός και διευθυντής φωτογραφίας του έργου.

Πως έγινε όμως η αρχή; «Στην αρχή της καριέρας μου, ακόμη έφηβη, απ' το Λονδίνο έως τη Νέα Υόρκη, συχνά με ρωτούσαν αν όντως υπήρχαν Εβραίοι στην Ελλάδα, αν είχαμε συμμετοχή ως Έλληνες στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Σκεφτόμουν «είναι δυνατόν; Ο Τσόρτσιλ είπε "αν δεν υπήρχε η ανδρεία των Ελλήνων και η γενναιοψυχία τους, η έκβαση του πολέμου θα ήταν αβέβαιη. Η Θεσσαλονίκη ονομαζόταν La madre de Israel, γιατί εκεί ζούσε η μεγαλύτερη σεφαραδίτικη Εβραϊκή κοινότητα στον κόσμο, ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός της Ελλάδος είναι ο μόνος θρησκευτικός ηγέτης στην κατεχόμενη Ευρώπη που στην ουσία επιτέθηκε κατά πρόσωπο στους Γερμανούς!».

Ο Ζαφείρης παρακολουθούσε με μεγάλο ενδιαφέρον ό,τι του έλεγα για το εβραϊκό κομμάτι της οικογένειάς μου και εκεί που συζητούσαμε, ότι όσο σύνθετο και αν είναι θα πρέπει να γίνει ένα μεγάλο φιλμ για αυτό το θέμα, του είπα '' Φτιάξε το εσύ''. Το σκέφτομαι από 15 χρονών. Και τότε μου είπε «εγώ θα το κάνω; Εσύ θα το κάνεις ταινία. Θα είμαι δίπλα σου! Σκεφτόμουν αρχικά ότι του σάλεψε και έπειτα ότι είναι κάτι τεράστιο. Αναρωτιόμουν αν μπορώ να φέρω εις πέρας κάτι τόσο βαθύ, σημαντικό και απαιτητικό. Μου απάντησε ότι κάτι τόσο βαθύ μόνο κάποιος με τόσο πάθος γι' αυτό, μπορεί να το κάνει. Αποφάσισα να προσπαθήσω. Είχα κυριευτεί από φόβο, αλλά πάντα πίστευα ότι στη ζωή το κουράγιο δεν είναι η απουσία του φόβου αλλά η ενσυναίσθηση ότι κάτι είναι πολύ πιο σημαντικό. Έγραψα λοιπόν το πρώτο προσχέδιο σε μια χαρτοπετσέτα. Και ξεκινάμε αυτό το ταξίδι οι δυο μας, εγώ, αυτός, μερικά χρήματα και μια κάμερα. Κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί τι πόρτα ανοίξαμε εκείνη την ώρα από κάθε άποψη» περιγράφει η Άννα Ρεζάν.

Τα πρώτα γυρίσματα ξεκίνησαν. Η Άννα παίρνοντας ένα μεγάλο ρίσκο πλησίασε τον Εβραιοαμερικανό παραγωγό, Ρικ Σβαρτζ (Rick Schwartz) γνωστό για το Malena και το Guns of New York, παραγωγό της τότε Miramax, τον οποίο είχε συναντήσει κάποια στιγμή ως ηθοποιός. «Δύο σκέψεις είχα στο μυαλό μου. Δεν ήξερα αν έχω κάνει ένα πολύ μεγάλο λάθος ή αν ήταν μια πολύ καλή ιδέα. Δεν θα το ένιωθα τόσο

Phoca PDF

έντονα, αν στα χέρια μου δεν είχα τις προσωπικές ιστορίες των επιζώντων και την ευθύνη που συνεπάγεται. Του είπα «Ετοιμάζουμε αυτό το ντοκιμαντέρ. Θέλω να δεις αυτό το προσχέδιο και να μου πεις την αλήθεια για το πως σου φαίνεται και αν είμαστε σε καλό δρόμο». Εναγωνίως περίμενα τα σχόλια του. Με πήρε ενθουσιασμένος και μου είπε "εκπληκτική δουλειά, συνεχίστε". Παράλληλα, ο φίλος μου ο Ορέστης με παρακίνησε να μοιραστώ το προσχέδιο και με τον βετεράνο διεθνή Έλληνα κινηματογραφιστή Αλέξη Γρίβα. Είχαμε τηλεφωνική επικοινωνία και εξεπλάγην όταν τον άκουσα αρκετά υποστηρικτικό γνωρίζοντας πόσο απαιτητικός και αυστηρός είναι. Σκέφτηκα, τι μεγάλη τιμή. Αυτά τα δύο περιστατικά μου έδωσαν περαιτέρω πίστη και δύναμη και έτσι συνεχίσαμε».

«Ε.Κ»: Είχες κάποια άλλη στήριξη για την πραγματοποίηση του ντοκιμαντέρ;

Άννα Ρεζάν: «Στην αρχή ειδικά σχεδόν από πουθενά. Καμία στήριξη από Έλληνες, ή την ελληνική πλευρά για να το θέσω καλύτερα. Υπήρχε μεγάλη προκατάληψη και σχεδόν κανείς δεν πίστεψε σε αυτό. Μπορώ να πω ότι κάποιοι προσπαθούσαν να συγκρατήσουν το γέλιο τους, είτε κρατούσαν αδιάφορη στάση. Ήταν σοκαριστικό. Όμως στην πορεία, προέκυψαν ευχάριστες εκπλήξεις και η ιστορία της υποστήριξης που άρχισα να λαμβάνω θα μπορούσε να είναι ένα ντοκιμαντέρ από μόνη της. Η συνεισφορά ιδιωτών Ελλήνων και όχι μόνο είναι πολύτιμη αλλά καθοριστική. Εν τέλει έφτασε και περίσσεψε για να εκπροσωπείται επάξια η υπέροχη χώρα μας σε αυτή την ταινία».

«Ε.Κ»: Οι κοντινοί σου άνθρωποι πόσο σε βοήθησαν;

Άννα Ρεζάν: «Οι φίλοι μου, οι δικοί μου άνθρωποι, ο Στέλιος, η Σόνια, ο Ντιν, ο Άγγελος, ο Δημήτριος, ο Άκης, η μαμά μου, η Σοζιτα, ο Κρίστιαν, ο Άντι, η Φίφι, ο Γιάννης, ο Αστέρης, ο Γκρεγκ, ο Ίαν, ο Κόλμπι, ο Νταλ, η Ντανιέλα, ο Παναγιώτης, ο Λέοναρντ και ο Βασίλης ήταν δίπλα μου και αυτό σίγουρα είναι η βάση για ότι έχω καταφέρει. Υπήρχαν σίγουρα άνθρωποι στο περιβάλλον μου που μου έλεγαν: που έχεις μπλέξει, τι πας να κάνεις; Άλλοι επέμεναν ότι αν δουλέψεις και αφοσιωθείς όσο χρειάζεται σε αυτό θα κάνεις ένα δώρο στην Ελλάδα, ίσως στην ανθρωπότητα και σίγουρα στον εαυτό σου. Εγώ απλά προσπαθούσα να διαχειριστώ όλο αυτό που συνέβαινε».

«Ε.Κ»: Ποια ήταν τα επόμενα βήματα;

Άννα Ρεζάν:«Και ενώ η οργάνωση της παραγωγής προχωρούσε εγώ βρέθηκα και πάλι στην Αθήνα για να συμμετάσχω στα γυρίσματα του Dance Fight Love Die with Mikis Theodorakis on the Road (Amazon).

Εκεί, συνάντησα δύο φίλους, τον Τζον και τον Τζέισον Φιλιππίδη, φοιτητές στα Οικονομικά τότε, ευρηματικοί και ταλαντούχοι, με πολλή αγάπη για την πατρίδα μας, μας βρίσκουν επιπλέον χρηματοδότηση και χάρη σε αυτούς μας δίνεται η δυνατότητα να συνεχίσουμε το έργο. Την ίδια περίοδο ερχόμαστε σε επαφή με τον κορυφαίο Έλληνα ερευνητή του στρατοπέδου Άουσβιτς, τον Γιώργο Πηλιχό, ο οποίος γίνεται ο πολύτιμος επιστημονικός μας σύμβουλος».

Phoca PDF

Η Άννα επιστρέφει στο Λος Άντζελες. Μετά από μια φιλική συζήτηση προστίθεται στην ομάδα ο Παντελής Κοντογιάννης (Pantelis Kodogiannis), γνωστός ως πρωταγωνιστής της ταινίας Promakhos (Netflix Worlwide).

«Ξεκινάμε να δουλεύουμε μαζί όλες τις λεπτομέρειες του σεναρίου συνεχίζοντας βέβαια να αναζητούμε περαιτέρω οικονομική υποστήριξη μέχρι τα ξημερώματα, σχεδόν κάθε μέρα. Επιστρέφαμε από τις δουλειές μας και μας έπαιρνε ο ύπνος πάνω στον υπολογιστή».

«Ε.Κ»: Πως εξελίχθηκε αυτή η διαδρομή; Πως ένιωθες;

Άννα Ρεζάν: «Είχαμε προχωρήσει αρκετά όμως θα έλεγα ευτυχισμένη, απελπισμένη, ενδυναμωμένη, κουρασμένη, μπερδεμένη, κυρίως ψυχολογικά. Πως να απεικονίσεις τις μάχες κάθε είδους των ανθρώπων μας, χωρίς να τους συναισθανθείς και να πάρεις την αίσθηση από το απόλυτο αυτό σκοτάδι; Δεν θυμάμαι πόσο καιρό μου πήρε να μπορώ να κοιμηθώ χωρίς να αντηχεί στο μυαλό μου η φράση της αποβιωσάσης πλέον Κοέν "κορίτσια φύγετε γρήγορα από εδώ, είναι ο θάνατος".

Επίσης, ενώ πρωτεύει το συναισθηματικό κομμάτι, πάντα υπάρχει και το πρακτικό. Για κάποιο διάστημα δούλευα εκ των πραγμάτων αποκλειστικά πάνω στην ταινία. Δεν υπήρχε χρόνος να δουλέψω πάνω σε κάτι άλλο. Προέκυπτε ένα ραντεβού και οριακά είχα τα χρήματα να βάλω βενζίνη».

Την ίδια περίοδο ο Γκάρι Μάρσαλ θα ανακαλύψει την Άννα και θα δημιουργήσουν μια στενή φιλία. Ο ίδιος της δηλώνει ότι θα την στηρίξει σε ότι χρειαστεί σχετικά με το ντοκιμαντέρ. Ξαφνικά, μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα ο Γκάρι θα φύγει από τη ζωή. «Τότε έχασα και τον δεύτερο πατέρα μου. Η αγάπη του όμως μου είχε πλέον δώσει φτερά». Την περιμένει όμως μια ευχάριστη έκπληξη. Θα συναντήσει τον εμβληματικό βετεράνο κινηματογραφιστή, βραβευμένο με Όσκαρ Μίτσελ Μπλοκ, ο οποίος την εκτιμάει και τη θαυμάζει σαν ανερχόμενη ηθοποιό του Χόλυγουντ. Ο ίδιος στο μέλλον θα την χαρακτηρίσει σαρωτική δύναμη της φύσης και ένα πολύ γλυκό κορίτσι. «Οπλίστηκα πάλι με κουράγιο και του έδειξα το υλικό. Γνωρίζοντας ότι είναι μέλος της Ακαδημίας Κινηματογράφου από το 1980 και ειδικεύεται στα ντοκιμαντέρ τολμάω να τον ρωτήσω αν θα τον ενδιέφερε να συνεργαστούμε.

Δέχθηκε και μου είπε χαρακτηριστικά: "Πρώτη φορά βλέπω άνθρωπο στην ηλικία σου να ασχολείται με το θέμα αυτό. Πιστεύω ότι αυτό μπορεί να εμπνεύσει ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Ας προχωρήσουμε "με τον ήρεμο τρόπο που χαρακτηρίζει την προσωπικότητα του. Θυμάμαι την ανθρωπιά, την καλοσύνη, την καλή του διάθεση. Έτσι μπήκε στην ομάδα μας». Μερικές μέρες μετά η Άννα έχει ραντεβού με τον Δανό παραγωγό, πολυβραβευμένο με Όσκαρ Kim Magnusson, ο οποίος έχει κάνει πάνω από 130 ταινίες, για να συμμετάσχει στο επόμενο του πρότζεκτ ως ηθοποιός.

«Άμεσα συναντιόμαστε στο Kings Road Cafe στο Δυτικό Χόλυγουντ και εντυπωσιάζομαι από την γλυκύτητα που διέπει αυτό τον τόσο ισχυρό άνθρωπο.

Phoca PDF

Ο κ. Magnusson ενθουσιάζεται όμως, όταν ακούει για το ντοκιμαντέρ και μου δηλώνει ότι θα ήθελε να συνεργαστούμε. Εγώ εκείνη τη στιγμή δεν πίστευα στα αυτιά μου. Εντυπωσιασμένη από την απλότητα και το ενδιαφέρον του αρχικά δεν του απάντησα κάτι».

«Ε.Κ»:Το ντοκιμαντέρ έχει ευρέως άγνωστο αρχειακό υλικό. Πως ένιωσες ενώ έκανες αυτή τη έρευνα;

Άννα Ρεζάν: «Αρχικά, ψύχραιμα. Θυμάμαι όμως στην πορεία να είμαι, ως τα ξημερώματα με τον Ολλανδό συνεργάτη μας, Miron Askenazy και να μου λέει «σταμάτα να βλέπεις ότι βλέπεις σε παρακαλώ γιατί έχεις ασπρίσει και φοβάμαι ότι θα μείνεις από καρδιά». Δεν διανοείσαι τι είδαν τα μάτια μου. Άλλωστε εγώ σαν άνθρωπος πριν κοιμηθώ παρακολουθώ κωμωδίες και ταινίες της Disney, αδυνατούσα όντως να βλέπω αυτό το υλικό».

«Ε.Κ»: Χρησιμοποίησες πολλά πλάνα από τον πόλεμο, ένιωσα να παρακολουθώ Χολυγουντιανή ταινία δράσης.

Άννα Ρεζάν: «Όσον αφορά την απεικόνιση του πολέμου και τον σχεδιασμό του ήχου είχα αποφασίσει ότι οφείλω στο μέτρα του δυνατού να δώσω στο θεατή την αίσθηση του τι πραγματικά σημαίνει να μαίνεται ο πόλεμος.

Φυσικά ήθελα να τονίσω την σπουδαιότητα της εκπληκτικής ελληνικής αντίστασης. Είναι ένα γεγονός που θα πρέπει να εμπνέει ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Ήθελα να είναι ξεκάθαρο ότι αυτοί είχαν έρθει στη χώρα μας με το βαρύ πυροβολικό και εμείς είχαμε κατ' ουσίαν τύπου σφεντόνες για να την προστατέψουμε». Ο παππούς της Άννας, Λέων Καλαμάρας, Ελληνοεβραϊκής καταγωγής, πολέμησε στο μέτωπο. «Από μικρή δεν μπορούσα να διανοηθώ τι είχε βιώσει εκεί. Ήθελα να αποτυπωθεί το τι σημαίνει να μάχεσαι στον μέτωπο, καθώς και το να είσαι Εβραίος εκείνη την εποχή. Σε αυτό το σημείο ευχαριστώ αφενός τον κ. Κοροδήμο και το Πολεμικό Μουσείο της Ελλάδας, καθώς και τον Πρόεδρο του Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδας, επιζώντα κ. Μάκη Μάτσα γιατί ήταν μοναδική, η υποστήριξη και η εμπιστοσύνη τους αφού μας παραχώρησαν σπάνια και ανέκδοτα φωτογραφικά υλικά της εποχής. Ήταν κυριολεκτικά θείο δώρο στην επίτευξη αυτού του στόχου».

«Ε.Κ»: Και ποια ήταν η συνέχεια;

Άννα Ρεζάν: «Το έργο βρισκόταν σε διαδικασία αποπεράτωσης όμως τα γόνατα μου είχαν αρχίσει να λυγίζουν. Ευτυχώς η ομάδα μας, όλο και δυνάμωνε. Επέστρεψα στην Αθήνα και συναντήθηκα με τον πλέον φίλο κ. Χρόνη Θεοχάρη που κατ εμέ είναι ένας από τους καλύτερους μοντέρ του κόσμου, ο οποίος μας τίμησε, πίστεψε στο έργο και το πήρε στα χέρια του».

«Ε.Κ»: Κάτι άλλο που εντυπωσίασε το κοινό και τους κριτικούς είναι ο συναισθηματισμός, η υψηλή αισθητική, η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα.

Άννα Ρεζάν: «Αφενός σε υπερευχαριστώ για την αναφορά σου σε αυτά τα σχόλια

Phoca PDF

και χαίρομαι πολύ που σου άρεσε. Προσπάθησα για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Δεν θα μπορούσα να το είχα κάνει μόνη. Ξαφνικά, ένα άλλο σημαντικό και αγαπητό πρόσωπο, ο Ελληνοεβραϊκής καταγωγής, Μίκης Μοντιάνο, αντιπρόεδρος του Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδας και άνθρωπος της τέχνης μας προσφέρει τη μεγάλη χορηγία να ολοκληρώσουμε την αποπεράτωση της ταινίας στην δική του εταιρεία παραγωγής Modiano SA.

Οι ταλαντούχοι συνεργάτες του Αντώνης Ντελής , Νικόλας Κοπακάκης, Αντώνης Δρακουλάκος, Τάσος Ψαλιδάκης και Κώστας Εξαρχέας, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στα πεδία της εικόνας και του ήχου. Όσο για τη μουσική επένδυση του έργου ήταν ένα μεγάλο στοίχημα για τον δημιουργό Μπίλι Νικολόπουλο που κατ’ εμέ απέδειξε ότι είναι ένας σπουδαίος συνθέτης».

«Ε.Κ»:Το έργο οδεύει στην ολοκλήρωση λοιπόν, δεν προέκυψαν άλλες ανάγκες;

Άννα Ρεζάν: «Φυσικά, και σαν από μηχανής Θεός εμφανίζεται ο σημαίνων Ελληνοεβραίος Σάμπι Μιονίς, καθώς και η στενή μου φίλη, συγγραφέας Ελένη Πυργιώτη, οι οποίοι με την πολύτιμη συνεισφορά τους στηρίζουν περαιτέρω το έργο σε εκείνο το πολύ κρίσιμο σημείο».

«Ε.Κ»: Πες μου μια παράξενη ανάμνηση από την κινηματογράφηση μέσα στο στρατόπεδο;

Άννα Ρεζάν: «Θυμάμαι με το Ζαφείρη ότι κοιτιόμασταν αποσβολωμένοι καθ' οδόν προς το στρατόπεδο όταν ξαφνικά είδαμε ότι το πουλμανάκι που επιβαίναμε έφερε το σήμα γνωστής γερμανικής εταιρείας αυτοκινήτων και σκεφτήκαμε: «τα ευκόλως εννοούμενα παραλείπονται».

Ο Ζαφείρης αξίζει τα εύσημα για τα γυρίσματα στο στρατόπεδο γιατί έδειξε επαγγελματισμό και ψυχραιμία παρότι είναι ευαίσθητος άνθρωπος. Ήταν συχνό φαινόμενο να κλαίω μέσα σε λεωφορεία, αεροπλάνα και πεζοδρόμια και να του λέω "δε νομίζω ότι μπορώ να συνεχίσουμε". Ήταν πάντα δίπλα μου. Αν δεν μου έδινε κουράγιο μέσα στο στρατόπεδο δεν θα μπορούσα να συνεχίσω».

«Ε.Κ»: Ποια φράση από όσες ακούσατε δεν θα σβηστεί ποτέ από τη μνήμη σας;

Άννα Ρεζάν: «Μάλλον όλες αλλά σίγουρα η στιγμή που η Νίνα Μπενρουμπή συγκλονίζει λέγοντας ότι όταν ήταν 20 χρονών, ερωτευμένη με το αγόρι της που σπούδαζε Ιατρική στην Αθήνα.. Την πήρε και της είπε "θα έρθω στην Θεσσαλονίκη να πούμε στους γονείς μας ότι θα παντρευτούμε". Και του λέει "να μην έρθεις στη Θεσσαλονίκη, είσαι πιο ασφαλής στην Αθήνα, θα πάρω εγώ τους γονείς μας και θα τους πούμε ότι.. Αν ΖΗΣΟΥΜΕ... θα παντρευτούμε". Σε μια εποχή που άντρες και γυναίκες ζουν, άλλοι δεν σέβονται τη ζωή τους, περιμένοντας ποιος θα κάνει κάποια κίνηση για να πιούνε ένα καφέ».

«Ε.Κ»:Τι αποκόμισες από τους επιζώντες του Άουσβιτς;

Άννα Ρεζάν: «Αισθάνομαι ότι είμαι πολύ τυχερή γιατί όπως ένα παιδί θέλει να

Phoca PDF

γνωρίσει το Σούπερμαν, εγώ γνώρισα υπερήρωες της πραγματικής ζωής.

Για μένα δεν είναι υπερήρωες επειδή επιβίωσαν αυτού του αδυσώπητου κυνηγητού. Είναι γιατί έχοντας δει και ζήσει αυτά τα πράγματα αποφάσισαν μετά από αυτά, συνειδητά να ζήσουν, να απολαύσουν και να ευχαριστηθούν τη ζωή τους. Αυτοί οι άνθρωποι είναι η ζωντανή απόδειξη ότι στην πραγματική ζωή αν δεν είναι ευτυχές, δεν είναι το τέλος, όπως και στο σινεμά».

ΠΗΓΗ: ekirikas.com, 5.02.2021

Phoca PDF